

DONKERKIEMER

Leesexemplaar

Ilona Lodewijckx

Donkerkiemer

roman

P E L C K M A N S

*Plant
fontein
scheut die schiet
straal die spat
tempeest over alle diepten
storm over alle vlakten
wilde rozelaars waaien
stemmen van elzekoningen bloot
diepste verte
verste diepte
bloemekelk die schokt in de kelk van bei' mijn palmen
en lief als de madelief
als de klaproos rood
o wilde papaver mijn*

— GUIDO GEZELLE

GERMINAZIONE

Leesexemplaar

Ik weet niet hoelang ik hier al zit, of hoe laat het is. Uren geleden at ik de laatste spieën van de vierkazenpizza van gisteren, die naast me op het hoofdkussen de nacht doorbracht. Ik kamde de klitten uit mijn haar en liet de donkere hooiwagens over de rand van mijn balkon vallen. Voor de gelegenheid ging ik mijn oksels nog eens met een scheermes te lijf. Het is een belangrijke dag en belangrijke dagen onderga ik het liefst kaal, zoals de maatschappij het mij geleerd heeft. En nu zit ik dus hier. Mijn billen met de toiletbril versmolten, mijn voeten met de tegels. Alles is vloeibaar, ook de tijd.

Zelfs op het warmst van de dag zijn er mensen op straat, want in de cafés staan de tappen nooit droog. De geur van braadsaucissen trekt door de straten als een fanfare. De pinten zijn koud, het volk is blij en bloot. Schouders, kuiten en kale kruinen schroeien in tinten van zalm tot serrano. Vanwaar ik zit zie ik hun halve benen voorbijgaan, want de toiletten van de schouwburg liggen op de kelderverdieping. Kijk, daar verliest een voet zijn grip op een slipper. Kussentjes landen op het blakerende tarmac. Daar moet straks uiercrème op.

Boven is de generale repetitie bezig. Het gestommel van voeten dreunt door het plafond. Vrouwen-

stemmen worden tussen de planken gesmoord, maar de doodsreutel van graaf Melun zindert door het pleisterwerk. Hij is al tien keer moeten sterven. Nu en dan brult mijn telefoon op het harde plastic van de Kimberly-Clarkpapierhouder. Vijf gemiste oproepen. Als ik mijn ogen dichtknijp, zie ik Ella door de kleedkamer stampvoeten, zichzelf koelte toewapperend met het opgerolde scenario. Een laaiende blos zal zich zo stilaan aan de boord van haar bloes hebben genesteld. Een archipel van spanning.

De deur van het hokje wemelt van de grofgebekte woorden. **PIPI FAIT DU BIEN**, in zwarte alcoholstift. **BESTEL DE SARDINES MET CITROEN OP EIGEN RISIKO – SCHIJTERIJ GEGARANDEERD. GR. MARK**, in weifelende blauwe pen. Daar meteen onder, in krullerig potlood, met een pijltje naar de vorige boodschap: **MARK IS FULL OF SHIT!!** Op de witte muurtegels staat een verbasterde regel uit een nummer van *The Smiths*. Ook hier woedt paniek in de straten, beweert de schrijver in zwarte lijnen, ragfijn als wimpers. De wereld walst dit hokje binnen en stort haar hart uit op de wanden. Ik overweeg om er zelf iets bij te schrijven, maar dan moet ik eerst nog de woorden vinden.

De deur krijst in haar hengsels. Het is koningin Elinor. Dat hoor ik aan het binnensmondse gevloek

waarmee ze haar hoepelrok door de deuropening probeert te manoeuvreren. Ze zinkt neer op het toilet in het hokje naast me. Ik zie haar zo zitten, haar donkere hoofd de knop in een bloem van glanzend chiffon.

‘Hallo?’ aarzelt Elinor. ‘Hoort ge mij?’ Haar stem is scherp, zilver als een spiegel. Mijn maag balt zich. Ik ben gevonden. Ik wou niets liever dan onopgemerkt blijven, een anonieme plasser in de schoot van een openbaar toilet. Maar troost is altijd tijdelijk. Buiten wacht altijd weer de wereld, en als je lang genoeg verdwijnt, komt de wereld je zoeken.

‘Uhu?’ probeer ik. Een vuilnisbakje klettert. Pis sijpelt in de pot. De straal boort zich gewelddadig in het plasje toiletwater. Elinor bestaat voor zeventig procent uit water, maar ze lijkt hier minstens de helft van zichzelf uit te plassen. Straks blijft er niks van haar over. Dan pluk ik haar en zet ik haar in water tot ze weer is opgefleurd.

‘Oei,’ zegt ze.

‘Wat?’

‘Ja, het zal wel zijn dat het jeukt.’

‘Jeukt?’

‘Breng de kleine anders naar mijn moeder. Zij zal wel zo’n zalfje hebben voor de poep.’

Nu pas hoor ik de diepe, machinale stem die haar dialogen aanvult. Ze is aan het bellen. Een nieuwe warmte overspoelt me, deze keer van binnenuit.

‘Heel zenuwachtig,’ grinnikt Elinor. ‘Grote dag. Merci. Tot straks. Ja. Als ge hier voor negen uur zijt, kom ik u nog een kus geven voor het begint.’

Elinor spoelt het toilet door en klapt het deksel dicht. De leidingen gorgelen als een oude roker. De droger scheurt wat nog overbleef van de stilte aan flarden. Ik hoor een spuitbus. Deodorant, denk ik, van het soort waar je kanker van krijgt. Ze verdwijnt. De geur van artificiële rozen en pis blijft als een mistbank in de ruimte hangen. Ik ween als een kind. Straks spoel ik alles door.

. . .

Vanuit de coulissen zie ik het publiek binnenstromen. De voorstelling is bijna helemaal uitverkocht. Honderden mensen hebben een oppas geregeld. Ze hebben nette hemden en bloezen aangetrokken, want ze komen nog eens buiten en dat is lang geleden, dat moeten ze vaker doen. Ze schuiven gehoorzaam aan op de parking, aan de deur, aan de toog. Dan zijgen ze gonzend als hommels in hun klapstoeltjes neer. Kankerdeodorant prikt in klamme oksels, aftershave op geschoren kinnebakken. Zweetboorden onderlijnen zware boezems. Hier en daar schittert een vochtig voorhoofd uitbundiger dan de parelketting die wat lager op een borstbeen stuitert. Het publiek glanst en gloeit. De schouwburg klopt als een kruis.

De lichten doven. Gezichten worden schaduw. Stemmen verstommen, eerst tot een opgeklopt gefluister, dan een beladen stilte. Dit is het moment waar we allemaal naar hebben toegewerkt. Dertien maanden lang, op dat gammele podium van parochiezaal Sint-Waltrudis, in de gloed van een tl-buis waarvan de armaturen massagraven werden voor fladderende motten die, net als wij, gewoon het licht opzochten.

Het gordijn glijdt open. In de schaduw lopen

koning Jan, koningin Elinor, de Franse boodschapper Chatillon en de heren Pembroke, Essex en Salisbury het podium op. De planken morren onder hun voeten. De koning en de koningin zijn getooid en bepoederd als Franse mimespelers, de rest heeft het met een kariger deel van het budget moeten stellen. Chatillon draagt een rafelende mantel die bij een oude opvoering van *Wachten op Godot* al dienstdeed als plunje van Estragon. Het zwaard van graaf Pembroke werd op het laatste nippertje nog besteld bij een louche webwinkel met een typfout in de naam. Salisbury ziet er overtuigend uit, al heeft hij dat meer te danken aan zijn haakneus en snor dan aan zijn tabbaard, die Ella voor vijf euro bij de kringloopwinkel heeft gevonden. Andermans oksels zitten nog in de stof.

Een zilveren lichtbundel valt op de kruin van koning Jan. Als de kroonjuwelen niet van plastic waren, zouden ze fonkelen. Het is zo stil dat je je hersenen kunt horen karnen. Het publiek bestaat niet langer uit mensen met nachtmerries, sekslevens en hypotheeken. Het is een eenheid nu, een dal waar wij onze woorden in mogen gooien. In de echo horen we alleen onszelf.

‘Chatillon! Wat wil Frankrijk van ons?’ zegt koning Jan. Het dal durft amper nog adem te halen.

‘Ik spreek in naam van Filips, koning van Frankrijk,’ antwoordt Chatillon, die met een ritselende

mantel naar de koning toe glijdt. ‘Ter ere van Geoffrey, uw overleden kozijn, plaatst koning Filips de wettige aanspraak op dit mooie eiland en de gebieden Ierland, Poitiers, Anjou, Touraine en Maine in de handen van de jonge Arthur, uw neef en rechtmatige koning. We willen dat ge uw zwaard neerlegt en uw titels afstaat.’

In de eerste scène van de tweede akte is het aan mij. Ik schuifel het podium op met Arthur, Lodewijk, de Franse koning Filips en de hertog van Oostenrijk. We zijn de zee overgestoken, van het hof van koning Jan naar de vallei van de Loire. De stadsomwalling van Angers doemt voor ons op, afgebeeld door grijze doeken die over een waslijn gedrapeerd hangen. Er broeit oorlog, en we beramen een plan. Al snel valt een stilte die ik moet opvullen. Ik gooi mijn ingestudeerde zinnen de leegte in. Onbeholpen, zoals een kind een bowlingbal de goot in keilt. Na dertien maanden ken ik ze zo goed als de slaapkamer uit mijn kindertijd, met het glow-in-the-dark-heelal op de schuine muur. Maar nu ik ze aan het publiek voorschotel, lijken ze leeg en leugenachtig, als de decoratieve glazen druiven die mijn moeder vroeger op de schouw had liggen. Elk woord een tros. Honderden ogen glimmen in het donker. Ik krijg er honderden blikpunten bij zonder dat ik er iets voor hoeft te doen. Elke blik een

punt. Hoe meer punten ik verzamel, hoe beter. Als ik in het rood ga, komt de blikhonger. Dan begin ik langzaam te verdwijnen, als een sneeuwman in een opklaring, en blijven alleen mijn wortels over. Zo werkt het al mijn hele leven.

Ook nu verdwijn ik een beetje, maar dit is anders. Dit is van de goede soort. Onder het voetlicht kun je alles zomaar door me heen zien, als bloemen in wikkelfolie. Wat mensen door mijn wikkel zien, weet ik niet. Dit is als een rorschach, denk ik. Wat voor sommigen een vlinder is, is voor anderen een dans, een muil, een huis, een gat. Straks lopen deze mensen de deur uit met stukjes van mij in zich. Daar hebben ze niet voor gekozen, dat gebeurt vanzelf. Mijn gezicht komt terecht in een verzameldoos van flarden leven die ze ergens diep binnenskamers bewaren. Vanaf dan kunnen ze zonder het te weten van me dromen. Een brein kan geen gezichten uitvinden, maar het kan ze wel uit de krochten van je gedachten opdiepen, als parelvissers oesters van een donkere bodem.

Mijn personage rouwt, want haar zoon wordt geen koning. Ze zakt op haar knieën op de planken. Bot op hout. Haar vingernagels boren zich in haar armen tot roze halve maantjes. Haar donkere haren zijn bijna rood onder de lampen, haar tranen heet en echt, zoals daarstraks in de toiletten. De woorden die ze uitspuugt vervliegen in de warme

schouwburg, stuiteren tegen het plafond en dreunen tegen de zitjes in de parterre. Het publiek durft geen kikk te geven, wie weet storten ze dan te pletter.

Pandulf komt op. Zijn kerkelijke zucchetto is met spelden aan zijn hoofd vastgemaakt. Met elke beweging die hij maakt, wiegt het ding mee, als een pendel over een handpalm. Links, rechts. Links, rechts. In mijn romp zwermt er iets, als de wolken spreuwen die 's winters hun balletten dansen tussen de zuilen en bogen van het Colosseum. In gedachten zeg ik zijn woorden mee. Hij doet het precies zoals we het geoefend hebben.

De laatste kikk van het stuk glijdt uit de keel van de Bastard. Het applaus hangt al minutenlang in de lucht, zoals je op een klamme zomeravond het nachtelijke onweer als een warme deken op je schouders voelt liggen, lang voordat de eerste druppels in het zand zijn geploft. Handen richten zich op. Geritsel. De storm barst los. Regenvlagen van applaus. Afwezig maak ik mijn buiging. Het wordt me te warm hier.

In de vergulde spiegels die de gangen flankeren zie ik mijn spiegelbeeld naar de uitgang vluchten. Ik duw de dubbele deuren open en waai de straat op. De avond is warm als badwater. In de schaduw aan de zijmuur van het gebouw pruts ik een sigaret en een zippo uit mijn bh. De vochtige tabak

weigert eerst te fikken, maar dan gloeit toch de kop. Plagen kun je uitroken, dat weet iedereen.

Mensen vloeien naar buiten. Ze keuvelen en lachen terwijl ze handtassen over hun schouders zwieren en auto's ontgrendelen. De hitte maakt hun gezichten week. Morsig weer is het, weer dat onze randen uitgomt. Hun hoofden zijn bijgevuld met nieuwe verhalen die ze nu van zich af gaan drinken. Of slapen. De twee beste manieren om ergens van af te raken. Als ze voor het tweede kiezen, dromen ze misschien van mij.

Mijn sigaret is een peuk geworden. Nog even blijf ik kijken. Geen van de glimmende weekdieren in de vloed is mijn moeder.

. . .

In de foyer ga ik op een hoge barkruk zitten. De meeste vrouwen kunnen hun benen makkelijk rond de poten van de kruk wikkelen. Bij mij raken mijn voeten niet alleen de vloer, maar is er zelfs een knik in mijn knieën nodig om mijn lijf voldoende ruimte te geven. Zo ziet het er altijd uit alsof ik op het punt sta om te vertrekken.

Ik bestel twee glazen wijn, allebei voor mij. De wijn is warm en zuur, gebotteld in Château Migraine. Maar het doet met mijn binnenkant wat de warmte met de gezichten van de toneelkijkers doet. Scherpe randen smelten weg. Wat overblijft is wazig en moeilijk te ontwarren, maar het schraapt niet zo.

Rond glas nummer drie zie ik Pandulf op me aflopen. Hij ziet er frisgewassen uit. Mannen die frisgewassen zijn lijken weer kinderen, blozend en blinkend als biggen. Boven de boord van zijn hemd, dat nog bespetterd is met natte vlekken, is het pluis van de handdoek vervilt tot katoenen rupsen. Zijn donkere haar, beijzeld aan de slapen, is door de haardroger opgewold. Hoe warm een weiland wel kan zijn. Hij klopt me op de schouder. Zijn warmte dringt moeiteloos door de stof van mijn jupon.

‘Waar was je plots heen?’ vraagt hij. Een begroeting slaat hij over. Voor een man van woorden is

Pandulf een spaarzame prater. Hij deelt zijn schatten niet graag uit. Als ingekaderde vlinders hangen ze aan de wanden van zijn gedachten. Hij gaat naast me op een kruk zitten. Zijn knie drukt zich tegen de mijne aan.

‘Is alles oké? Je bent nog niet eens gewassen.’

‘Ja, ja. Alles oké. Ik had lucht nodig.’

‘Lucht,’ grijnst hij. Met zijn vrije hand doet hij alsof hij van een sigaret trekt. Dat gebaar gaat moeiteloos over in een opgestoken pink, een signaal voor de barman dat hij een pint moet tappen. Hij neemt een slok en schuim bruist in zijn snor.

‘Je was goed, Con.’

‘Ja?’

‘Heel overtuigend als de hysterica. Een mens zou zich beginnen afvragen...’

‘Hm?’

‘Ik zever maar.’ Zijn handen schieten de lucht in, alsof ik een geweer op hem richt. In de palm van zijn hand zit een litteken in de vorm van een katapult, of een ypsilon. Aan zijn ringvinger zit een ring. Die is meestal niet meer dan een wit lijntje in zijn huid, net als het litteken.

‘Je was zelf ook niet slecht.’

‘Ik was zo zenuwachtig,’ blaast hij. ‘Ik had nooit gedacht dat ik het zou zeggen, maar ik begon bijna mijn pubers te missen. Daarvan weet ik tenminste al dat het onmogelijk is om indruk op ze te maken.’

Hij haalt een pakje roltabak uit zijn broekzak, frunnikt een flinterdun blaadje uit de verpakking en rolt een sigaret. Van onze gewoontes delen we alleen de slechte.

‘Zeg, eigenlijk kom ik je halen,’ zegt hij. ‘We gaan met z’n allen iets drinken in ’t Arm Schaap.’

‘Wie?’

‘Wat, wie? Wij allemaal. We gaan een pint drinken om de première te vieren. Je was zo snel weg dat we je niet eens konden meevragen.’ Hij grijpt zijn pint vast en doet alsof hij proost.

‘Ah.’

‘Ga je mee?’

‘Ik weet het niet. Ik ben moe.’

‘Moe?’ snuift Pandulf. ‘Con, we hebben dertien maanden gerepeteerd. Natuurlijk ben je moe. We zijn allemaal moe. Maar slapen kun je je hele leven nog.’

‘Niet stom doen,’ bijt ik. Ik klink als de pubers in zijn klaslokaal. Hij staart me gekrenkt aan. Zijn ogen hebben de kleur van natte bladeren. Als hij voor de klas zo teer is, is hij een vogel voor de kat. Ze vreten hem op en laten niks van hem over. Dan vinden ze zijn afgekloven botten binnen een paar jaar ergens in de lade van een lessenaar.

‘Oké. Je blijft hier zitten, dan?’

‘Ik blijf hier zitten.’

‘Dat is wat je wil?’

‘Dat is wat ik wil. Ga gewoon.’

‘Prima.’ Geërgerd brengt hij zijn bovenlip naar zijn neus. Het is een tic die zijn snor doet opbollen en het vel van zijn slapen strak over zijn schedel trekt. Hij tikt op tafel. Dat doen mannen soms om het einde van iets te onderstrepen. Het kliekje onopgedronken bier klotst tegen de wanden van het glas aan en vormt een nieuwe schuimkraag. Dan wandelt hij weg. Zijn herenschoenen knerpen op de tegels.

Ik laat mijn hoofd in mijn handen zakken. De kussentjes drukken in mijn oogkassen. Een krater van duisternis groeit tussen mijn vingers. Dit is hoe ik als kind in slaap viel, me vergapend aan de bonte lichtjes die blaakten in dat oneindige zwart. Een kosmos in de palm van je hand. Toen al sijpelden in dat Grote Niks de flarden van mijn dag. Mijn moeder die haar krullen achteruit pint in de spiegel in de gang. Mijn vader die de kleinkunst op de radio verlimburgst. Nu zie ik Pandulfs zwiepende bolkap. Het voetlicht. Het publiek en zijn weke delen. De voegen tussen de tegels van de schouwburgtoiletten. Ik laat los, zie de wereld in grijzen. Ik plant mijn hielen op de grond en haal Pandulf in bij de vestiaire. Ik trek hem naar me toe. Hij slaat mijn hand weg.

‘Eentje dan,’ zeg ik.

‘Ga naar huis, Constance.’

'*Constance*, zegt hij. Hoe formeel.'

'Ik meen het.'

'Je hebt me gevraagd om mee te gaan. Ik ga mee.'

. . .

We drinken de dingen van ons af tot de spreuwen comateus zijn. De smelting is compleet, of toch voor even. Morgenvroeg zullen de scherpste morzels alweer vastgevroren zitten. Maar nu komt eerst, eindelijk, het slapen. De tweede stap richting de vergetelheid. En dus zwalken we naar huis. De zwiigende straten strekken zich loom en warm van de slaap voor ons uit. Het blauwe uur. Bedtijd voor de nachtvinders, blanke lei voor de vroege vogels. Mijn hakken perforeren de stilte. *Tak-tak. Tak-tak. Tak-tak.* Net een hartslag. Nu en dan verlies ik mijn evenwicht. Dan hapert die hartslag in een klein infarct.

Pandulf slentert achter me aan. Zijn jasje heeft hij triomfantelijk over zijn schouder gezwierd. Zijn andere hand is begraven in zijn broekzak. Ik hoef niet naar hem te kijken om te weten dat, diep in die donkere katoenen koker, zijn duimnagel zich achter zijn trouwring haakt. Langzaam maar zeker bevrijdt zijn ringvinger zich van alle beloftes. Kon ik deze dag maar net zo makkelijk van me af doen glijden.

. . .

Juli is heet als een geparkeerde wagen. De uren vergelen en vergruizen als dode bladeren. De dagen geven hun estafetteestok met kleverige vingers aan elkaar door en treuzelen aan de rafelende uiteinden. Het zijn dagen om binnen te blijven, om je kleren onder de keukenkraan te drinken en nederig druppelend voor een ventilator neer te knielen. Zelfs de nachten bieden geen troost. De hitte dringt in het asfalt, in de gevels, in de dorre voortuinen. Ze zit aan onze eettafel en kruipt tussen onze lakens. Daar glipt ze in onze omhelzing, in nekplooien en oksels, in de drassige dalen tussen onze benen.

Een straatlantaarn dompelt mijn kamer onder in een verbrand oranje. In de appartementen aan de overkant brandt hier en daar al licht. Op de derde verdieping vouwt een vrouw haar was op. Telkens als ze haar lakens uitschudt of haar kussenslopen uitwringt, zie ik het lillende vlees van haar bovenarmen schitteren in het donker. Linksonder, op het eerste, verslindt een man met een blote borst de ene na de andere sigaret. De witte flitsen van zijn tv, herhalingen van het laatavondnieuws, onthullen sporen van een neus, een ingevallen kaak, holle oogkassen. Zwellend, krimpend, nu en dan maar een sikkeltje van licht. Een tronie als de fasen van de

maan. Mensen zijn zo mooi als ze denken dat niemand kijkt.

Pandulf slaapt als een begijntje, met zijn armen vroom over zijn borst gevouwen. Zijn hoofd weegt als een rots op het kussen. Van dichtbij kan ik zien hoe de plooien van het katoen tunnels van slaap in zijn vel hebben gekerfd. Teer vlees, roze randjes. Hij is knap. Knap zoals de vader van een vriendin dat is, of een professor op de universiteit. Knap met gewicht, knap waar je normaal gezien niet aan komt. Een sterke kaak. Een gekloofde kin. Een neus als een zwarte skipiste. Ik denk aan de uren dat we tegenover elkaar op het podium in parochiezaal Sint-Waltrudis stonden, onder de alziende blikken van de beschermheiligen die ons leken te volgen wanneer we elkaar als wilde dieren te lijf gingen in zijn donkere auto. Het was allemaal zo gepast shakespeareaans, in zijn tragiek en melodrama, in zijn verlangen en verraad. Maar het is ook eigen aan tragedies dat ze niet vrolijk eindigen. Ik kus hem op het gegroefde stukje vel tussen zijn wenkbrauwen en neem een beslissing.

Het licht dat door de gekiepte vensters valt is geel als eierdooiers. Een zachtgekookte morgen. Het bed draagt nog de sporen van ons treurspel. Onze ademhalingen, zwaar met de stank van fermenterende tripels, verstrengelen zich. Een slaapdronken

hand glijdt langs mijn ruggengraat naar beneden. Wervel na wervel na wervel. Ook in mijn onderbuik wervelt er iets. De vogels of de lust. Hij trekt me dichter tegen zich aan. Zo liggen we daar even samen, in de onuitgesprokenheid van de dingen. Maar ik denk aan Shakespeare. Aan de tragiek. Liefde is bedrog, zegt de Bard, en het hart is een pijnbank. En dus wacht ik tot zijn wimpers open vlinderen, tot de dag op zijn netvlies landt, en zeg ik:

‘We moeten hiermee stoppen.’

Even blijft het stil. Buiten wordt er geclaxonneerd. Een mannenstem maakt zich kwaad, vervloekt iemands moeder. Banden knarsen op het asfalt. Iemand fietst voorbij met ratelende spaken. Kuddes kinderen vloeien naar de bushalte en spelen muziek in ronde, romige talen. Ze wandelen onze ramp gewoon voorbij.

‘Jezus. Ook goedemorgen.’

Hij stroopt zijn lichaam van het mijne af en zwaait zijn benen over de rand van het bed. Ik draai me om en zie hoe hij vooroverleunt, zijn ellebogen in zijn knieën geplant. Een geeuw golft door zijn lijf.

‘Sorry. Het moest eruit.’

‘De nacht brengt raad, zeggen ze.’ Zijn stem is nog schor. Hij plukt zijn bril van het nachtkastje, een ijzeren montuur broos als een vogelskelet. Hij plooit de oren open en duwt ze achter de zijne. ‘Maar je hebt natuurlijk gelijk.’

‘Ja. Ik denk dat het de juiste beslissing is.’

‘De juiste beslissing. Ja. Dat is het zeker.’

‘Dus we zijn akkoord?’

‘Meer zelfs. Dit had nooit mogen gebeuren.’

‘Nee. Ik weet niet wat we dachten.’

‘We dachten niet. Denken is er nooit van gemen.’

‘Van het begin al niet.’

‘We zijn het noorden kwijt.’

‘En onze kluts.’

‘Daar zeg je het.’

Op handen en knieën klautert hij het bed weer op. Mijn vierpotige dier. Hij bestijgt me. Zijn vingers wikkelen zich in mijn haar, alsof hij zich aan me vasthoudt. Samen dobberen we. Op een wolk van vochtige muur, gedroogde tabak, een met zaad besmeurde handdoek, een vergeelde D.H. Lawrence, vuile sokken, een klokhuis in ontbinding. Moeiteloos klikken we in elkaar. Buiten begint, zonder genade, de dag.

. . .

Twee eeuwen geleden scheurde dit land zich af van het rijk der windmolens en grachten en kregen we in ruil een Duitser op de troon. Daarom staat de hele dag in teken van militaire defilés en in stoverij verzopen frieten. In de bakkerij van mijn vader liggen, zoals elk jaar, goudgebakken Vlaamse leeuw-tjes en Waalse haantjes met rozijnen in de rekken. Van die haantjes moet hij er elk jaar een hele lading aan de kippen geven. Dan staat hij hoofdschuddend voor de ren, en klaagt hij 'als eendracht macht maakt, hé, dan zijn we nog ver van huis, zenne.' Toch vertikt hij het om zijn concept te veranderen, zo is hij dan ook.

Ik slenter door de middag. Hier en daar hebben mensen hun tricolores van de zolder gehaald en uit het raamkozijn gehangen. De Portugese mannen op de hoek stoken vuurtjes en grillen forellen op de stoep. Het park loopt over. Trosjes mensen hebben zich op het gras neergeplant als schapen op een helling. Langs de waterkant speelt een man met twee honden. Een Duitse herder en een dwergschnauzer gaan met ongelijke middelen de race om een stui-terbal aan. Verderop ligt een meisje te zonnebaden. De losgeknoopte linten van haar badpak slingeren langs de flanken van haar schouders. Ik wandel

voorbij een kerk die volgens het plakkaat al acht eeuwen oud is. Het standbeeld van de oude bisschop heeft vannacht een verse lading duivenkak over zich heen gekregen, die al is aangekoekt rond de tierlantijnen van zijn staf. God is dood. In deze stad zijn de duiven oppermachtig.

Restaurants zijn gesloten. De rolluiken zijn dicht, potten staan afgedropen op de rekken. Deze hoogdag behoort toe aan de frituren en pitazaken. Aan de fietskoeriers, die over de kasseien krioelen met stomende ladingen voedsel in hun laadbakken. Toch is Cannelle gewoon open. Karsten, de eigenaar, is een Zwitser. Wat kan de onafhankelijkheid hem schelen.

De houten meubels, de plankenvloer, de massieve toog, zelfs de opgezette fret aan de muur. Alles in Cannelle houdt de warmte vast. De geschilderde stillevens aan de muur rotten in hun schalen. Fruitvliegjes zoemen rond de afvoer. Toch is het binnen beter dan buiten, waar de zwarte terrastafels gloeien als fornuizen en dikke wespen nesten maken in de nokken van de parasols. De weinige eters hebben hun tafeltjes zorgvuldig uitgekozen, weg van de ramen, in de straal van de rammelende ventilator. Ik spoel glazen die niet vuil zijn. Kraanwater vloeit over mijn polsen, waar de aderen groen en gezwollen in mijn vel zitten.

Er bestaan veel mooie woorden voor hoe ik me voel. Beroerd, alsof er iemand een lepel in je rondwervelt en dan, met een tik tegen de rand, op een servetje te drogen legt. Kwakkelig, als een tegenstrijdig weerbericht, van de vries in de dooi en weer terug. En dan het mooie mottig, dat aan fladderende nachtvlinders doet denken. Wij mensen kiezen altijd de mooiste woorden uit voor de vervelendste dingen. Hinder. Kettingbotsing. Praalgraf. Of gewoon al maar: leed. Altijd weer moeten we onszelf bedotten met een mooie huls. Alleen zo houden we de dingen vol.

Nu en dan dondert een golf van gelach uit de keuken. De koks hebben weinig omhanden. De potten pruttelen. De groenten liggen julienne, brunoise en macedoine op de snijplanken. De mannen praten over vrouwen. Over vriendinnen met troostende boezems, of scharrelkipjes die ze tussen de spaanders van een lange feestnacht hebben gevonden. Schaterend trekt Lucille de deur van de keuken open. De mannen juichen haar toe, nog voor ze iets heeft gezegd.

‘Madam met het George Michaelkapsel aan tafel vier vraagt of we het varkenshaasje ook met kip hebben?’ buldert ze. Dat heeft Madam met het George Michaelkapsel aan tafel vier ongetwijfeld gehoord. Het gelach uit de keuken zwelt aan.

‘Wake me up before you tell her to go-go’, zingt sous-

chef Selim boven het kabaal van de dampkap. Iemand morrelt aan de radio en doet Wham! uit de boxen schallen. *Jitterbug, jitterbug*. Lucille en ik knippen tegelijk met onze vingers, precies op de maat. Dan zinkt ze dramatisch op een barkruk neer. Ze plant haar ellebogen op de toog en begraaft haar hoofd in haar handen.

‘Dit is zo oneerlijk,’ zucht ze. ‘Werken op een feestdag? In een hittegolf? Wat is dit, een strafkamp? En ik durf te wedden dat Karsten ergens aan een strand zit. Uitgespreid in het zand, in een te kleine speedo.’

‘Wit als een spook van de zonnecrème,’ zeg ik.

‘Maar toch zo verbrand dat de vellen in zijn rug-haar hangen.’

‘Zo verbrand dat je hem bijna kunt raspen. Als een oude parmezaan.’

‘Godver, Connie.’ Lucille steekt een lange vinger in haar keelgat en doet alsof ze kokhalst. Dan klapt ze de vrieskast open en schept ze ijsblokjes in een ijzeren wijnkoeler naast de gootsteen. Een ijsblokje dat naast de emmer valt, raapt ze op en laat ze over haar voorhoofd, hals en sleutelbeenderen glijden. Ze glimt als de sporen van de naaktslakken die hier ’s nachts langs de terrassen glijden.

‘Hier,’ zegt ze, terwijl ze een ijsblokje in mijn nek legt, vlak bij de kloppende slagader. Van dichtbij ruikt ze naar koffie en vaatwascapsules. ‘Is dat goed, zo?’